

HARRY
HOLE

- ROMAANI

JO
NESBØ
VEITSI

JOHNNY
Kniga

Jo Nesbø
VEITSI

SUOMENTANUT OUTI MENNA

JOHNNY
Kruga

Alkuteos: *Kniv*
H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard), Oslo 2019
Copyright © Jo Nesbø 2019
Published by agreement with Salomonsson Agency

Johnny Kniga Kustannus,
imprint of Werner Söderström Corporation,
PL 1259, 00101 Helsinki

JOHNNY
Kniga

ISBN 978-951-0-43305-8

PAINETTU EU:SSA

OSA I

1

RESUISEKSI HIUTUNUT mekko liehui takertuneena lahoon männynoksaan. Katsellessaan sitä vanhus muisti omasta lapsuudestaan laulun mekosta, joka roikkui pyykkinarulla. Tämä mekko ei kuitenkaan liehunut leppeässä etelätuulella vaan huljui jääkylmänä virtaavassa joessa. Joen pohjalla oli hiljaista, ja vaikka kello oli viisi maaliskuisena iltapäivänä ja taivas veden yläpuolella oli säätiedotuksen mukaan pilvetön, ei jääkerroksen ja nelimetrisen vesimassan läpi siivilöityneestä auringonvalosta ollut jäljellä kuin kalpea kajastus. Mänty ja mekko kylpivät sadunhohtoisessa vihertävässä hämyssä. Se oli kesämekko, näin vanhus oli mielessään päätellyt, vaaleansininen jossa oli valkoisia pilkkuja. Väri oli saattanut ajan myötä haalistua riippuen siitä, kauanko mekko oli roikkunut oksassa. Ja nyt sitä huuhtoi koski joka virtasi väsymättä, hyväili sen helmaa silloin kun vesi oli matalalla ja repi väkivalloin kuohujen pauhatessa kovimmillaan mutta yhtä kaikki kulutti sitä hajalle vähä vähältä. Siinä mielessä resuinen mekko oli kuin hän itsekkin, vanhus ajatteli. Se oli joskus merkinnyt jotain jollekulle, tytölle tai naiselle, miehen katseelle tai lapsen kätösille. Mutta nyt se oli hänen laillaan unohdettu ja hylätty, vailla käyttötarkoitusta, oman itsensä sisään sulkeutunut mykkä muinaisjäänne. Oli vain ajan kysymys, milloin virta ja aika hajottaisivat sen lopullisesti, tuhoaisivat viimeisenkin muiston sen olemassaolosta.

»Mitä sinä katselet?» kysyi ääni hänen tuolinsa takaa. Hän uhmasi kolotusta lihaksissaan, käänsi päätään ja nosti katseensa. Ja totesi

äänen kuuluvan uudelle asiakkaalle. Vanhus unohteli asioita entistä useammin muttei koskaan kasvoja, jotka oli nähnyt Siemensin Jakt & Fiske -nimisessä erätarvikeliikkeessään. Uusi asiakas ei ollut tullut ostamaan asetta eikä patruunoita. Pienellä harjoituksella ihmisten katseesta näki, ketkä olivat märehittäjiä, ketkä kuuluivat siihen kansanosaan joka oli menettänyt saalistusvaistonsa, joka ei jakanut salaisuutta niiden kanssa jotka kokivat voimakkaimmin olevansa elossa silloin kun saivat ampua hengiltä ison, lämpimän nisäkkään. Vanhus veikkasi asiakkaan tulleen katsomaan uistimia tai virveleitä, jotka riipuiivat suoraan edessä olevalla seinustalla ison tv-ruudun takana, tai mahdollisesti riistakameroita, jotka olivat esillä myymälän toisessa päädyssä.

»Hän katsoo Haglebuelvaa.» Vastaja oli Alf. Vävy oli tullut heidän luokseen ja keinui kantapäillään kädet pitkän ammuntaliivin taskuissa, jota hän käytti aina silloin kun oli töissä. »Me asensimme sinne viime vuonna vedenalaisen kameran yhdessä valmistajan kanssa. Nyt meille tulee ympäri vuorokauden livekuvaa Norafossenin lohiportailta ja me näemme, milloin lohiet aloittavat vaelluksensa.»

»Ja se tapahtuu yleensä milloin?»

»Alkaa huhti-toukokuussa, mutta suurin ryntäys ajoittuu normaalisti kesäkuulle. Taimenet kutevat ennen lohia.»

Asiakas hymyili vanhukselle. »Taidat olla vähän ajoissa liikkeellä? Vai näkyykö kaloja?»

Vanhuksen suu avautui. Hän ajatteli vastauksensa, hän ei ollut unohtanut sanoja. Muttei saanut niitä ulos. Joten hän pani suun takaisin kiinni.

»Afasia», Alf sanoi.

»Mikä?»

»Aivoinfarkti, hän on menettänyt puhekykynsä. Tulitko etsimään kalastusvälineitä?»

»Katsoisin riistakameroita», asiakas sanoi.

»Harrastat siis metsästystä.»

»Metsästystä? En, herra varjelkoon. Löysin ulostekasan mökini lähipiiristä Sørkedalenista enkä ollut nähnyt samanlaista ennen, joten otin siitä kuvan ja tiedustelin Facebookissa tunnistaako kukaan, minkä eläimen jätöksistä voisi olla kyse. Kokoneet eränkävijät vastasivat saman tien. Karhun. Karhun! Metsässä kahdenkymmenen minuutin ajomatkan ja puolen tunnin kävelymatkan päässä täältä, Norjan pääkaupungin keskustasta.»

»Aivan mahtavaa.»

»Riippuu vähän, miltä kantilta asiaa ajattelee. Minulla on siellä mökki. Käyn mökillä perheeni kanssa. Haluan että joku ampuu sen pedon.»

»Olen metsästäjä, joten ymmärrän mitä tarkoitat, mutta tiedät kai, ettei edes Norjassa, missä karhuja oli vielä joitain vuosia sitten paljon, ole kirjattu juuri lainkaan kuolemaan johtaneita kohtaamisia karhun kanssa viimeiseen kahteensataan vuoteen.»

Yksitoista, vanhus ajatteli. Yksitoista kuolonuhria vuoden 1800 jälkeen. Viimeisin vuonna 1906. Hän oli ehkä menettänyt puhe- ja liikuntakykynsä mutta ei muistiaan. Ja pää toimi hyvin. Ainakin suurimman osan ajasta. Joskus harvoin hän sekoili, sen näki siitä miten vävy-poika ja Mette-tytär katsoivat toisiaan. Alkuaikoina, kun nuorempi polvi oli ottanut vastuulleen liikkeen, jonka hän oli perustanut ja jota hän oli pyörittänyt viisikymmentä vuotta, hän oli autellut heitä ja ollut hyödyksi. Mutta viimeisimmän infarktin jälkeen hän ei ollut kyennyt kuin istumaan. Ei sillä, että hänellä olisi ollut jotain valittamista. Olivian kuoltua hän ei ollut asettanut suuria tavoitteita loppuelämälleen. Riitti kun sai olla perheen lähellä, syödä yhden lämpimän aterian päivässä, istua tässä tuolissa ja tuijottaa tv-ruutua, äänetöntä ja saumattomasti jatkuvaa ohjelmaa, joka eteni hänelle sopivalla temmolla ja jonka dramaattisin hetki oli se, kun lohiportaille jossain vaiheessa ilmestyi ensimmäinen kutuvalmis kala.

»Toisaalta se ei tarkoita, etteikö niin voisi käydä.» Vanhus kuuli Alfin äänen riistakamerahyllyltä. »Eläin saattaa näyttää söpöltä pehmonallelta, mutta kaikki lihansyöjät ovat tarvittaessa valmiita tap-

pamaan. Joten sinun kannattaa ehdottomasti hankkia kamera, jotta tiedät, onko se asettunut pysyvästi mökkisi lähistölle vai ollut vain ohikulkumatkalla. Ruskeakarhut heräilevät talviunilta näihin aikoihin, ja ne ovat nälkäisiä. Asennuspaikka on hyvä valita joko jätösten läheltä tai mökin vierestä.

»Onko kamera tuon linnunpöntön sisällä?»

»Linnunpönttö, kuten sinä sitä kutsut, suojelee kameraa säältä ja tuulelta sekä ohi kulkevilta eläimiltä. Tämä on edullinen ja helppokäyttöinen kamera. Se toimii niin, että Fresnel-linssi reagoi infrapunasäteilyyn, kuten eläimistä, ihmisistä ja muista elollisista olennoista säteilevään lämpöön. Rekisteröidessään poikkeaman muusta ympäristöstä kamera aloittaa tallennuksen automaattisesti.»

Vanhus kuunteli keskustelua puolella korvalla mutta hänen huomionsa oli kiinnittynyt toisaalle. Johonkin, mitä tv-ruudussa tapahtui paraikaa. Hän ei erottanut, mistä oli kyse, mutta jokin oli saanut vihreän pimeyden muuttumaan aavistuksen vaaleammaksi.

»Kuva tallentuu kameran sisällä olevalle muistikortille, ja materiaalin voi katsoa myöhemmin tietokoneelta.»

»*Tuo* kuulostaa mahtavalta.»

»Totta, mutta jos haluaa nähdä, onko kamera kuvannut jotain, on mentävä fyysisesti paikan päälle tarkistamaan se. Mikäli satsaat tähän hieman tyyriimpään malliin, saat tekstiviesti-ilmoituksen puhelimeesi aina kun kamera on ottanut kuvia. Kolmas vaihtoehto on tämä huippumalli, jossa on muistikortti mutta joka lisäksi lähettää tallenteen suoraan puhelimeen tai sähköpostiin. Voit katsoa kuvat omalta kotisohvaltasi, eikä sinun tarvitse käydä kameran luona kuin joskus harvoin vaihtamassa paristot.»

»Entä jos karhu tulee yöllä?»

»Kameroissa on ledi, joko black light tai white light. Näkymätön valo, joka ei säikäytä eläintä pois.»

Valoa. Vanhus näki sen nyt. Valokeila lähestyi joen yläjuoksulta päin kuvaruudun oikeasta laidasta. Se porautui vihreän veden läpi

ja osui mekkoon, ja lyhyen puistattavan hetken ajan vanhus kuvitteli mielessään tytön, joka oli herännyt henkiin ja tanssahteli riemusta.

»Ihan mieletön scifi-meininki!«

Vanhuksen suu avautui, kun hän näki avaruusaluksen ilmestyvän kuvaan. Se oli sisältä valaistu ja kellui puolitoista metriä joen pohjan yläpuolella. Virrassa ajelehtiessaan se törmäsi isoon kiveen ja kiersi sen kuin hidastetussa filmissä etuvalojen pyyhkiessä joen pohjaa ja sokaistessa vanhuksen hetkeksi osuessaan kameran linssiin. Seuraavaksi kelluvan aluksen matka tyssäsi paksuun männynoksaan, ja se pysähtyi. Vanhus tunsu sydämen pamppailevan rinnassaan. Alus oli auto. Sisävalo oli päällä, ja hän näki auton olevan lähes kattoon saakka täynnä vettä. Ja autossa oli joku. Henkilö, joka puoliksi kuljettajanpaikalla istuen ja puoliksi seisten kurotti epätoivoisesti naamaansa kattoa kohti varmaankin saadakseen happea. Yksi autoa pidättelevistä lahoista männynoksista katkesi ja ajelehti virran mukana pois.

»Yökuvat eivät ole yhtä tarkkoja ja selviä kuin päiväkuvat, ja ne ovat mustavalkoisia. Mutta ellei linssi ole huurussa tai tielle ole eksynyt jotain muuta, näet niistä kyllä sen karhusi.«

Vanhus yritti vangita Alfin huomion tömisyttämällä jalkoja lattiaan. Näytti siltä kuin autossa oleva henkilö olisi vetänyt syvään henkeä ja sukeltanut. Lyhyet hiukset lainehtivat ja posket olivat pullollaan. Mies hakkasi kameranpuoleista sivuikkunaa, mutta vesi imi lyönneistä kaiken voiman. Vanhus oli laskenut kätensä tuolin käsinojille ja yritti työntää itseään pystyyn, mutta lihakset eivät suostuneet tottelemaan. Hän ehti havaita harmaan keskisormen miehen toisessa kädessä. Mies lopetti hakkaamisen ja kumautti otsansa ikkunalasiin sen näköisenä kuin olisi aikeissa luovuttaa. Toinen oksa napsahti poikki ja virta riuhtoi autoa uudestaan liikkeelle, mutta mänty ei vielä hellittänyt otettaan. Vanhus tuijotti auton ikkunaa vasten painautuneita rujoja kasvoja. Pullottavia sinisiä silmiä. Ja arpea, joka piirsi maksanvärisen kaaren toisesta suupielestä korvaan. Vanhus oli

saanut vääntäydyttyä seisoaalleen ja otti kaksi huteraa askelta riistakamerahyllylle päin.

»Anteeksi», Alf sanoi hiljaa asiakkaalle. »Mitä nyt, isä?»

Vanhus viittilöi kohti takanaan olevaa tv-ruutua.

»Oikeastiko?» Alf kysyi epäuskoa äänessään ja käveli ripein askelein vanhuksen ohi tv:n ääreen. »Näitkö kaloja?»

Vanhus ravisti päätään ja käänsi katseensa takaisin tv-ruutuun. Auto. Se oli poissa. Ja kaikki näytti samalta kuin ennenkin. Joen pohja, kuollut mänty, mekko, jään läpi hohtava vihreä valo. Aivan kuin mitään ei olisi tapahtunut. Vanhus tömistä lattiaa jälleen kerran ja osoitti televisiota.

»Rauhoitu, isä», Alf sanoi ja taputti vanhusta ystävällisesti olalle. »Kutuaika ei yleensäkään ala näin varhain, tiedät sen kyllä.» Tämän sanottuaan hän palasi palvelemaan asiakasta.

Vanhus katsoi miehiä, jotka seisoivat selin häneen, ja tunsi pakah-
tuvansa kiukusta ja turhautuneisuudesta. Miten hän pystyisi selit-
tämään, mitä oli juuri nähnyt? Lääkäri oli sanonut, että silloin kun
infarkti vaurioittaa vasemman aivopuoliskon etu- ja takaosaa, se ei
vaikuta ainoastaan puhekykyyn vaan yleisesti kaikkeen kommuni-
kointiin, myös kirjoittamiseen ja elehtimiseen. Hän kompuroi takaisin
tuolilleen ja istuutui. Katsoi jokea, joka jatkoi taukoamatonta virtaa-
mistaan. Järkähtämättömänä. Muuttumattomana. Ja parin minuutin
kuluttua hän tunsi sydämenlyöntiensä rauhoittuvan. Ken tietää, ehkei
mitään oikeasti tapahtunutkaan. Ehkä näky oli ollut vain välähdys
seuraavasta askeleesta vanhuuden läpitunkemattomaan pimeyteen.
Tai tässä tapauksessa värikkääseen hallusinaatiomaailmaan. Hän kat-
soi mekkoa. Lyhyen hetken ajan, kun hän kuvitteli auton lamppu-
jen valaisevan sitä, hän oli ollut näkevinään Olivian tanssimassa se-
yllään. Ja ikkunan takana, valaistussa autossa hän oli nähnyt kasvot,
joihin hän oli törmännyt ennenkin. Jotka hän muisti. Ja ainoat kas-
vot hänen muistissaan kuuluivat niille, jotka hän oli nähnyt täällä,
kaupassa. Kyseisen miehen hän oli nähnyt kahdesti. Siniset silmät,

maksanvärinen arpi. Kummallakin kerralla mies oli ostanut riistakameran. Poliisi oli käynyt hiljattain kyselemässä miehestä. Vanhus olisi voinut kertoa, että hän oli pitkä. Ja että hänellä oli silmissään tietty katse. Katse joka tarkoitti, että hän tiesi salaisuuden. Joka tarkoitti, että hän ei ollut märehittäjä.

2

SVEIN FINNE kumartui naisen ylle ja laski kätensä tämän otsalle. Se oli hiestä märkä. Silmät, jotka tuijottivat häntä, olivat rävähtäneet suuriksi kivusta. Tai pelosta. Enimmäkseen pelosta, hän veikkasi.

»Pelkäätkö sinä minua?» hän kuiskasi.

Nainen nyökkäsi ja nielaisi. Svein Finne oli aina pitänyt häntä kauniina. Katsoessaan naista, kun tämä tuli ulos omasta kodistaan, treenasi kuntosalilla, istui metrossa vain muutaman penkin päässä Finnestä ja näyttäytyi hänelle. Ihan vain että hän tietäisi. Mutta koskaan nainen ei ollut näyttänyt yhtä kauniilta kuin nyt, maatessaan hänen allaan avuttomana, täydellisesti hänen armoillaan.

»Lupaan, että tämä käy nopeasti», hän kuiskasi.

Nainen nielaisi. Niin pelokkaasti. Hän mietti, suudellako naista vai ei.

»Yksi veitsenviilto vatsaan», hän kuiskasi. »Sen jälkeen kaikki on ohi.»

Naisen silmät painuivat kiinni ja hän tiristi kaksi läpikuultavaa kynneltä ripsiensä alta.

Svein Finne nauroi hiljaa. »Sinä tiesit, että tulisin. Tiesit, etten voisi päästää sinua menemään. Minähän lupasin.»

Hän pyyhkäisi etusormellaan hikeä ja kyyneleitä naisen poskelta. Hän katsoi tämän toista silmää kämmenessään kotkan siiven kohdalla ammottavasta reiästä. Reiän hän oli saanut muinoin nuoren poliisin ampumasta luodista. Hänet oli tuomittu kahdeksikymmeneksi vuo-

deksi vankeuteen kahdeksastatoista seksuaalirikoksesta, eikä hän ollut kieltänyt tekoja, hän oli ollut eri mieltä ainoastaan tekojensa rikollisuudesta ja rangaistavuudesta. Mutta tuomari ja lautamiehet olivat ilmeisesti sitä mieltä, että Norjan laki asettui arvojärjestyksessä luonnonlakien yläpuolelle. Pitäkööt tunkkinsa.

Naisen silmä tuijotti kraatterin läpi takaisin.

»Oletko valmis, rakkaani?»

»Älä sano minua rakkaaksi», nainen nyyhki. Pikemmin anovasti kuin käskvästi. »Äläkä puhu veitsetä...»

Svein Finne huokaisi. Mitä pelottavaa veitsetä oli? Se oli ollut yksi ihmiskunnan ensimmäisistä työkaluista, ihmisillä oli ollut kaksi ja puoli miljoonaa vuotta aikaa tottua siihen eivätkä kaikki siltikään kyenneet näkemään kauneutta esineessä, joka oli mahdollistanut laskeutumisen alas puusta. Metsästyksen, majojen rakentamisen, maanviljelyn, ruoan hankinnan, puolustautumisen. Yhtä paljon kuin veitsi riisti ihmishenkiä se antoi elämää. Ei ollut toista ilman toista. Vain ne, jotka ymmärsivät sen, jotka kantoivat ihmisyytensä ja alkuperänsä seuraukset, pystyivät rakastamaan veistä. Pelkäämään ja rakastamaan. Ja jälleen kerran ne olivat saman asian kaksi eri puolta.

Svein Finne nosti katseensa. Hän kohdisti sen veitsiin, jotka olivat pöydällä heidän vieressään odottamassa käyttöä. Odottamassa, että tulisivat valituksi. Oli tärkeää valita kuhunkin tehtävään oikea veitsi. Pöydälle asetellut veitset olivat hyviä, tarkoituksenmukaisia, huippulaadukkaita. Mutta niissä ei siltikään ollut sitä, mitä Svein Finne haki veitsistä. Persoonallisuutta. Sielua. Taikaa. Ennen kuin se yksi nuori, pitkähuiskea lyhyttukkainen poliisi oli pilannut kaiken, Svein Finnellä oli ollut upea kahdenkymmenenkuuden veitsen kokoelma.

Hienoin niistä oli jaavalaistyylinen veitsi. Pitkä, ohut ja epäsymmetrinen, kuin pullisteleva käärme johon oli lisätty varsi. Todellinen kaunotar. Se ei ehkä ollut käytössä kaikkein tehokkain, mutta sillä oli samanlainen hypnoottinen vaikutus kuin käärmeellä tai kauniilla naisella: se sai ihmiset tottelemaan mukisematta. Kokoelman tehokkain

murha-ase sitä vastoin oli rampuri, Intian mafian suosikki. Se hokkasi jäätävää kylmyyttä, ja sen rumuudessa oli jotain äärettömän kiehtovaa. Tiikerin kynttä muistuttavassa karambit-veitsessä yhdistyivät tehokkuus ja kauneus. Sen kauneudessa oli kuitenkin jotain turhan laskelmoivaa, se oli kuin vähän liian raskaasti meikattu huora, jolla oli vähän liian tiukka mekko ja vähän liian syvä kaula-aukko. Svein Finne ei ollut koskaan pitänyt siitä. Häntä viehätti viattomuus. Neitseellisyys. Ja konstailemattomuus. Näitä ominaisuuksia edusti hänen oma ykkössuosikkinsa: suomalainen puukko. Siinä oli pähkinänruskeasta puusta vuoltu varsi, ei sormisuoja, ja lyhyt kärjestä ylöspäin taipuva terä, jossa oli veriura. Hän oli ostanut puukon Turusta ja näyttänyt sillä kaksi päivää myöhemmin kaapin paikan pullealle kahdeksantois-takesäiselle tytölle, joka työskenteli ypöyksin Nesteen huoltoasemalla vähän Helsingin ulkopuolella. Hän oli jo silloin änkyttänyt hieman, kuten aina kiihottuessaan seksuaalisesti. Se ei tarkoittanut, että tilanne olisi ollut vaarassa karata hänen hallinnastaan, pikemminkin päinvas-toin – se toimi dopamiinina. Ja todisti, että hänen halunsa oli vielä seitsemänkymmenenseitsemän ikävuoden jälkeenkin yhtä elinvoimainen. Tasan kahdessa ja puolessa minuutissa hän oli ehtinyt marssia ovesta sisään, painaa tytön tiskiä vasten, vetää housut alas, suorittaa hedelmöityksen, vilkaista henkilökortista Maalinin nimen ja osoitteen ja kävellä takaisin ulos. Kahdessa ja puolessa minuutissa. Montakohan sekuntia itse hedelmöitykseen oli mennyt? Simpanssien yhdyntä kesti keskimäärin kahdeksan sekuntia, minä aikana apinat olivat täysin puolustuskyvyttöminä joka puolelta uhkaavien petoeläinten armoilla. Gorilla – jolla oli vähemmän luontaisia vihollisia – saattoi venyttää nautintonsa minuutin mittaiseksi. Mutta kurinalaisen miehen, joka toimi vihollisen maaperällä, oli uhrattava nautinto korkeamman tavoitteen eli lisääntymisen puolesta. Joten samoin kuin pankkiryöstön ei pitäisi koskaan kestää neljää minuuttia pidempään ei myöskään hedelmöittämisen julkisella paikalla tule kestää yli kahta ja puolta minuuttia. Evoluutio puhui hänen puolestaan, ajan merkitys oli ratkaiseva.

Mutta nyt, täällä, olosuhteet olivat turvalliset. Eikä hedelmöittämistä tarvittu. Hänen olisi toki tehnyt mieli, kyse ei ollut siitä. Mutta penetraatiovälineenä toimisi tällä kertaa veitsi, eikä hedelmöittämisessä ollut järkeä ilman toivoa jälkeläisestä. Kurinalainen mies säästi arvokkaat siittiönsä otollisempaan hetkeen.

»Täytyyhän minun kutsua sinua rakkaaksi, kun me kerran olemme kihloissa», Svein Finne kuiskasi.

Nainen tuijotti häntä silmät šokista mustina. Aivan kuin katse olisi jo sammunut. Kuin kaikki valo, joka silmistä olisi voinut loistaa, olisi poissa.

»Mehän olemme lupautuneet toisillemme», hän naurahti hiljaa ja painoi huulensa naisen huulia vasten. Ja pyyhkäisi ne automaattisesti flanellipaitansa hihalla, jottei jättäisi uhriin omaa sylkeään.

»Minun lupaukseni sinulle on tämä...» hän sanoi ja kuljetti kätään naisen iholla rintojen välistä alas vatsaa kohti.

3

HARRY HERÄSI. Jokin oli pielessä. Hän tiesi että se palaisi mieleen aivan pian, että tämä lyhyt autuaallinen tiedottomuuden hetki juuri heräämisen jälkeen olisi kaikki, mitä hän saisi, ennen kuin todellisuus iskeytyisi nyrkkinä päin naamaa. Hän avasi silmänsä ja katui sitä saman tien. Tuntui kuin likaisen ja pölyisen ikkunan läpi tunkeutuva auringonpaiste, joka valaisi pienen, niukasti kalustetun huoneen, olisi työntynyt suoraan kipeään pisteeseen hänen silmiensä takana. Hän pakeni turvaan luomien takaiseen pimeyteen ja ehti ajatella nähneensä unta. Rakelista, tietenkin. Ja kaikki oli alkanut samasta unesta, jonka hän oli nähnyt monta kertaa aiemminkin ja joka liittyi yhteen heidän varhaisista yhteisistä aamuistaan. Rakel oli maannut pää hänen rinnallaan, ja hän oli kysynyt, yrittikö tämä tarkistaa olivatko ihmiset oikeassa väittäessään, ettei hänellä ollut sydäntä. Ja Rakel oli nauranut tavalla jota hän rakasti; hän saattoi tehdä mitä idioottimaisimpia temppuja loihtiakseen esiin juuri sen naurun. Sitten Rakel oli nostanut päätään, katsonut häntä itävaltalaiselta äidiltä perityillä lämpimän ruskeilla silmillään ja todennut väitteen pitävän paikkansa mutta luvannut samaan hengenvetoon lahjoittaa hänelle puolet omastaan. Ja oli myös tehnyt niin. Ja Rakelin sydän oli ollut iso, se oli pumpannut verta hänen elimistöön, sulattanut hänet, tehnyt hänestä jälleen kelvollisen ihmisen. Ja aviomiehen. Ja isän Olegille, totiselle ja umpimieliselle pojalle, jota hän oli oppinut rakastamaan kuin omaa lastaan. Harry oli ollut onnellinen. Ja suunniltaan pelosta. Onnellisen tietämätön siitä, mitä

tulisi tapahtumaan, mutta surullisen varma lopun väistämättömyydestä, siitä ettei tällaista onnea ollut tarkoitettu hänelle. Hän pelkäsi hetkeä, jolloin joutuisi menettämään Rakelin. Sillä puolikas sydän ei voinut lyödä ilman toista puolikasta, hän tiesi sen ja Rakel samoin. Joten jos hän ei kerran pystynyt elämään ilman Rakelin sydäntä, miksi hän oli viimeisessä unessa paennut tämän luota?

Hän ei tiennyt, hän ei muistanut, mutta Rakel oli tullut vaatimaan puolikastaan takaisin, kuunnellut hänen heikentyneitä sydämenlyönnejään, löytänyt hänet ja ilmestynyt hänen ovelle.

Vihdoin ja viimein mäjähhti nyrkinisku, jota hän oli tiennyt odottaa. Todellisuus.

Se, että hän oli jo menettänyt Rakelin.

Ja että hän ei ollut paennut, vaan Rakel oli heittänyt hänet ulos.

Harry haukkoi henkeä. Ääni porautui syvälle hänen korvakäytäviinsä, ja hän tajusi ettei kipupiste sijainnut pelkästään silmien takana vaan että hänen aivonsa olivat yhtä suurta kipukeskusta. Ja että sama ääni, jonka hän kuuli nyt, oli kuulunut myös unessa ennen kuin hän heräsi. Joku soitti ovikelloa.

Järjetön, raastava, ikuisesti uskollinen toivo nosti jälleen päätään.

Silmiään avaamatta Harry kurkotti lattialle vuodesohvan viereen, osui viskipulloon, kaatoi sen ja kuuli kolinasta kuluneella parketilla että se oli tyhjä. Hän kiskoi väkisin silmät auki. Ja tuijotti retkottavaa kättään, kyltymätöntä pedonkynttä, keskisormen paikalla olevaa harmaata titaaniproteesia. Käsi oli verinen. Hitto. Hän nuuhkaisi sormiaan ja yritti muistella miten ilta oli päättynyt, oliko siihen mahdollisesti liittynyt naisia. Hän heitti peiton yltään ja silmäili 193-senttistä alastonta, laihaa ruumistaan. Ryyppyputki oli kestänyt niin vähän aikaa, ettei se vielä näkynyt hänen fysiikassaan, mutta jos vanhat merkit pitivät paikkansa, lihassassa hiipuisi viikko viikolta ja valmiiksi harmaankalpea iho muuttuisi yhä valkoisemmaksi, kunnes hän alkaisi muistuttaa haamua ja lopulta katoaisi kokonaan. Se nimenomaan oli juomisen idea, eikö vain?

Hän hivutti itsensä ähkäisten istuma-asentoon ja katseli ympärilleen. Hän oli palannut samaan paikkaan, jossa oli asunut ennen kuin tuli jälleen ihmiseksi. Vain pykälää alemmas. Kohtalon ivaako se oli vai mitä, tiedä häntä, mutta neljänkymmenen neliömetrin kaksio, jonka hän oli saanut lainaksi ja myöhemmin vuokrannut nuoremalta poliisikollegaltaan, sijaitsi suoraan sen kämpän alapuolella, jossa hän oli asunut ennen kuin muutti Rakelin hirsitaloon Holmenkollenille. Muuttaessaan asuntoon Harry oli hankkinut Ikeasta vuodesohvan. Sen lisäksi asunnossa oli sohvan taakse sijoitettu kirjahylly täynnä vinyylilevyjä, sohvapöytä, peili, joka nojasi yhä olohuoneen seinään, ja eteislipasto. Ei muita huonekaluja. Harry ei ollut varma johtuiko se saamattomuudesta vai siitä, että hän yritti uskotella itselleen että ratkaisu oli vain tilapäinen. Että Rakel kyllä ottaisi hänet takaisin mietittyään vähän aikaa.

Hän kuulosteli, pitäisikö hänen mennä oksentamaan. Jaa-a. Ilmeisimmin asia oli hänen itsensä päätettävissä. Tuntui kuin elimistö olisi parissa viikossa tottunut myrkkyyneen ja alkanut sietää yhä suurempia annoksia. Jopa vaatinut niitä. Hän tuijotti tyhjää viskipulloa, joka oli pysähtynyt hänen jalkojensa väliin. Peter Dawson Special. Special ei viitannut siihen, että se olisi ollut erityisen hyvää. Jim Beam oli hyvää. Ja sitä myytiin neliskanttisissa pulloissa, jotka eivät vierineet pitkin lattioita. Mutta Dawson oli erityisen halpaa, eikä janoinen alkoholisti, joka eli poliisin palkalla ja jonka pankkitili ammotti tyhjiyttään, voinut olla turhan kranttu. Hän katsoi kelloa. Kymmentä vaille neljä. Hänellä oli vielä kaksi tuntia ja kymmenen minuuttia aikaa ennen kuin viinakauppa menisi kiinni.

Hän veti henkeä ja nousi seisomaan. Pää oli räjähtämäisillään. Silmissä pyöri hetken, mutta hän pysyi pystyssä. Hän katsoi itseään peilistä. Hän oli pohjakala, joka oli vedetty pintaan niin nopeasti että silmät ja sisälmykset olivat vähällä pullahtaa ulos, niin rajulla liikkeellä, että koukku oli repäissyt poskeen suupielestä korvaan saakka ulottuvan sirpinmuotoisen, vaaleanpunaisen arven. Hän hamusi pei-

ton alta muttei löytänyt kalsareita, joten hän kiskoi jalkaansa farkut, jotka lojuivat lattialla, ja meni eteiseen. Ulko-oven röpelöisen ikkunalasin läpi piirtyi tumma hahmo. Rakel oli tullut takaisin. Niin hän tosin oli ajatellut edelliselläkin kerralla, kun ovikello soi. Silloin oven takana oli seissyt joku Hafslund Strøm -sähköliikkeen tyyppi, joka oli selittänyt tulleen vaihtamaan sähkömittaria uuteen, modernimpaan malliin, joka mittasi sähkönkulutuksen tunneittain watin tarkkuudella – kaikilla asiakkailla oli nykyään sellainen, ja he saattoivat itse tarkistaa, mihin aikaan vuorokaudesta he olivat panneet hellan päälle tai milloin he olivat viimeksi sammuttaneet lukulampun. Harry oli vastannut, että hänellä ei ollut hellaa, ja vaikka olisikin, hän ei halunnut kenenkään tietävän milloin hän käytti sitä ja milloin ei. Sitten hän oli sulkenut oven.

Mutta nyt oven takana oli selvästi nainen. Rakelin pituinen, saman mallinenkin. Miten hän oli päässyt rappukäytävään?

Harry avasi oven.

Tulijoita olikin kaksi. Nainen, jota hän ei ollut tavannut aiemmin, ja tyttö, joka oli niin pieni ettei hän ollut nähnyt tätä ikkunasta. Huomatessaan rahalippaan, jota tyttö ojensi hänelle, hän tajusi että he olivat tulleet alaovesta soittamalla jonkun naapurin summeria.

»Katastrofikeräys», nainen sanoi. Kummallakin oli takin päällä oranssi liivi, jota korosti Punaisen Ristin tunnus.

»Luulin, että se oli jo syksyllä», Harry sanoi.

Nainen ja tyttö tuijottivat häntä mitään sanomatta. Hän tulkitsi tuijotuksen ensin vihamieliseksi, ikään kuin häntä olisi syytetty petoksesta. Ennen kuin ymmärsi katseiden kuvastavan halveksuntaa, luultavasti siksi että hän seisoj neljältä iltapäivällä heidän edessään puolialastomana ja viinalta löyhkäävänä. Ja vielä kaiken kukkuraksi tietämättömänä keräyskampanjasta, joka oli mitä todennäköisimmin valtakunnallinen ja josta oli taatusti uutisoitu televisiossa.

Harry kuulosteli, hävettikö häntä. Ehkä. Vähän. Hän työnsi kätensä housuntaskuun, jossa hän yleensä säilytti käteistä silloin kun

ryyppäsi, koska tiesi kokemuksesta ettei pankkikorttia ollut viisasta kuljettaa mukana.

Hän hymyili tytölle, joka tuijotti silmät suurina hänen veristä kätään, ja työnsi pieneksi taitellun setelin keräyslippaan aukkoon. Ja ennen kuin seteli katosi lippaaseen hän ehti nähdä vilauksen parrasta. Edvard Munchin parrasta.

»Hemmetti», Harry sanoi ja työnsi käden takaisin taskuun. Tyhjä. Kuten hänen tilinsäkin.

»Anteeksi?» sanoi nainen.

»Luulin että panin lippaaseen kahdensadan setelin, mutta annoinkin teille Munchin. Ainoan tonnini.»

»Hupsis.»

»Voisinko, öö... saada sen takaisin?»

Tyttö ja nainen katsoivat häntä vaitonaisina. Tyttö nosti lipasta niin, että hän näki selvemmin sinetin keräystunnuksen päällä.

»Ymmärrän», hän kuiskasi. »Onko teillä vaihtorahaa?»

Nainen hymyili aivan kuin hän olisi kertonut vitsin, ja hän vastasi nopealla hymyllä ikään kuin vahvistukseksi aivojen etsiessä epätoivoisesti ratkaisua ongelmaan. Jostain olisi pakko saada 299,90 kruunua ennen kello kuutta. Tai edes 169,90, joka riittäisi pikkupulloon.

»Voit lohduttautua ajattelemalla, että rahat menevät hyvään tarkoitukseen», nainen sanoi ja kiskoi tytön perässään seuraavalle ovelle.

Harry sulki oven, meni keittiöön ja huuhteli kätensä puhtaaksi verestä. Haavoja kirveli ikävästi. Olohuoneeseen palattuaan hän katseli ympärilleen ja näki pussilakanassa verisen kädenjäljen. Hän laskeutui kontalleen ja löysi matkapuhelimen sohvan alta. Ei tekstiviestejä edellisillalta, vain kolme vastaamatonta puhelua, yksi Bjørn Holmilta, Totenista kotoisin olevalta tekniseltä rikostutkijalta, ja kaksi Alexandralta, joka oli töissä oikeuslääketieteen laitoksella. He olivat tutustuneet toisiinsa intiimisti vasta äskettäin, eron jälkeen, mutta sen perusteella mitä Harry tiesi – ja muisti – Alexandra ei kuulunut niihin, jotka kieltäytyivät seksistä kuukautisten takia. Ensimmäisenä yönä,

Paras. Ja pahin. Nesbø.

Yksi luvattoman rakkauden yö voi lopulta tuhota kaiken.

Harry Hole on palannut rikostutkijaksi.

Yksi Harryn pahimmista vihamiehistä on vapautunut vankilasta.

Kun murhaaja iskee, hän osuu niin lähelle Harrya, ettei tätä voida edes harkita mukaan tutkintaryhmään. Päinvastoin, todisteet alkavat yhä selvemmin viitata Harryn syyllisyyteen. Eikä Harry muista tapahtumaillasta mitään.

Harrylla on kaksi mahdollista kostajaa, joista toinen on niin lähellä, ettei häntä edes huomaa. Vaan kostonjano on myös Harry Hole itse. Ja hänen kostonsa on lopullinen.

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-43305-8